

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom, rastu male stvari, a slogoga sve polcvari“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: **CORSIA STADION N. 12.** —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvd, svaki redak. Oglasi od 8 redakih stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novel se šljū poštarom napućicom (assegno postale) imo, prezima i njihlju poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiso: „Reklamacija“. Duplji se ne vraćaju ako se ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i u cijelom arku. Novel i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Neobjelgovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvd.

Poziv na predplatu.

Molimo p. n. gg. predplatnike, kojim je iztekla predplata koncem prošloga mjeseca, da ju izvole za dobe obnoviti, inače ćemo s list obustaviti. Sjećamo ujedno sve naše čestitlje i prijašnje dužnike, da učine čim prije svoju dužnost jer nije lepo list primati a neplaćati ga.

Uprava „Naše Sloga“.

GOVOR

zemaljskoga zastupnika g. M. Laginje u IV. sjednici Porčkoga sabora dne 18. junija. (U hrvatskom jeziku).

Velepobštovana gospodo!

Predlog politično-legalnoga odbora, u koliko se tiče same obćine Kastavske, ne može se primiti.

Vi možete dieliti samo one obćine koje su od prije bile same, pak su udružene na temelju zakona od godine 1849. ili na temelju vašega zakona od godine 1868.

Kastavska obćina ostojl kakovna je danas stotine i stolne godinah. Ona je historična osebina, kojoj vi neimate prava zakradivati, da ostane kakova jest. Ona ima cesarska pisma od mnogoga vjeka. I da vi ikada odlučite, da se Kastavščina dieli, uporedi sa vašim zakonom za potvrdu, putovati će u Beč naš dokazi i pisma, kojimi ćemo dokazati, da ove molbe za djeljivu potčinu od ljudi, koji za svoje razloge bune onaj puk, i koji dielonice ne sjede daleko od ovuda.

Drugi je račun za obćine Bergud, Klanj, Lisec, Skalnica i Studena. Ovo su pridruženo glavarstvu Kastavskom poslije zakona od godine 1849., one imaju poseban svoj imetak; taj njihov imetak upravljaju se u Kastvu za svaku posebice. Ako se osvjedočimo, da bi te obćine bolje stajale, kad bi bile odjeljene, imali bismo pravo i dužnost odjeliti ih, jer su svoje.

All sama Kastavščina, k-ko rekoh, jedna je obćina i to stara plemenska obćina, kako dokazuju imena pojedinih obćin — Županjuh, na priliku: Spločići, Serdočić, Jurđani, Matulji, Jušići, Blažići, Jurčić itd.

Gospodo! Mene su jednako dobrom

volljom svi Kastavci ovamo poslali. Kad ja i nebih bio svim jednak prijatelj, dužnost mi je ovdje braniti korist onih, koji tobože žele i onih koji nežele jedinstvo obćine.

Recimo da je po zakonu slobodno razgrgati na komade staru jedinstvenu obćinu Kastavsku.

Recimo, da biste zakonito činili, kad biste ju razgrgali.

Mojl drugovi! Ja već sada protestujemo svečano protl tomu, neomao jer nebi bilo zakonito, nego i radi toga, jer nebi bilo na korist nego na škodu samih onih iz Breze, Zvonede, Rukavca i Kućeli za koje vi kućelo da prose odjeljenje i novo glavarstvo.

To ću vam i njim dokazati. I osvjeodočen sam, jer sam to doživio, da sam oni kojih su križi na molbenih neče dieljba, kad jim stvar protumačite, kako sam ja nekim sam u prigodi protumačio.

U zadnjoj molbenici proae nekoli iz Breze, Puži, Zvonede, Kućeli i obli Rukavcah odjeljenje od matere-obćine i novo glavarstvo iz ovih razlogah: da zaobustavaju Kastavski zapovjednju u zastupstvu; da se na korist moliteljah ništa ne čini — da se obćina slabo upravlja — da se nebrine za uboge, ni za škole, ni za pute — da je daleko u Kastav. A u prvašnjoj molbenici govori se, da je obćina sa svim svojimi dohodki dužna okolo trideset tisućah forintih.

Evo vam na to moj odgovor, a ja sam tamo bio i znam kako je.

Ponajprije moram spomenuti, da su mnogi od tobože potkrižanih rekli, da oni o toj molbi ništa neznaju.

Onih vam spominjam, da nije istina, da ti stanovnici u zastupstvu nemogu nići pravice, jer da jih gradjanj promuču. Samo dva su gradjanj u zastupstvu obćinskome, a 28 jih je iz vana i to po mogućnosti iz svake županije jedan. Iz ista Pužave županije je jedan, iz Zvonede jedan, iz Kućeli jedan, iz Rukavca dva.

Obćina dnje svakomu što može, ali obćina nije dužna ljudem vraćati što joj oni nedaju, jer tako bi jedni živili na račun drugih.

Prostoljji su krivo pođukntani, da je samo njihovo sve ono, što je pisano u nacpu one županije.

Tako misle oni iz Breze, da bi njih zapala cela obćinska štuma Lužina, kad bi se razvrglo jedinstvo obćine, a oni iz Zvonede i Rukavca, barem nekoli, što napeljnji misle, da bi njih zapala obćinska

štuma Litina. Ljudi su zlo upućeni, bezdušnici jih šuntaju i to vam je poglaviti razlog, zašto misle, da jim sve zlo dolazi od obćine, i da bi jim u novoj obćini ružice ovalo.

U molbenici stoji, da moliteljem nija koristi dapače velika šteta od obćine.

To nije istina. Sumo nenose koliko nekada, a od njih poreze plaća cela obćina; ja znam iz izkustva, da se je baš ovih godinah moguda učitalo za putove i za popravku kućah gdje su smješteno škole u Rukavcu i Zvonedi.

Onaj puk dobar i trpežljiv težak, hockan je bio mnogo godinah, neka ne plaća obćini interese od kapitalah i tako je mnogo zaostao. Naravska je stvar, da obćina nemože tamo trošiti koliko u drugo krajje, gdje se dužnosti izpunjuju redovito.

Možda se u Kastavščini troši na siromahno razmjerno višo nego gdje u Istri. Ni to ne stoji, da se u ovo krajjevu nuda pomodi siromahom, ali svim potrebiam nemože nijedna obćina zadovoljiti.

U molbenici kaže se, da se obćina zlo upravlja. Da vidimo!

Dolastno mnogo novca izradilo se je u trideset godinah iz obćinske štume, ali sagradila se je duga goraka cesta u nju, posudilo se je cesarstvu 21,000 for.; posudilo se je domaćim ljudem do 10,000 forintih. Ja nemogu reći, da je baš svaki ostali forint pametno potrošen. Ali ruku na prsa, pak se obazirimo po ostaloj Istri. Da vidite gdje je bilo bolje. Drugo obćine puštali ste u miru i danas jih puštate u miru, a da zaviritimo u nje, bog zna kolike bi napravile i krivice tamo našli. I onih 21,000 izgubila je obćina skoro sve za dugi proces sa susjedj, koji su također zlo bili svjetovani (misli Volosko).

Možete li reći, da je slaba uprava obćine danas, gdje je paševima snižena na 25 novčićah od govoda i 3 novčićah od ovce, a vaši komisari, koji su došli tobože urediti obćinu, bili su ju udrtili na jedan forint od govoda i 20 novčićah od ovce? Nemožete!

Je li to slaba uprava obćine, gdje Kastavac pluću 12 po sto nametu na franke, pak ima udruženo cijelu upravu obćine. O nametu na vino i meso, prem je visok, nemože biti prigovorova, jer ga dobar diel plaćaju tuđinci, koji onuda prolaze ili u blagdans i praznike dolaze na zabavu. Poručunajte namete po Istri druguda, pak da vidimo kako je.

Kad vam se još spomene, da obćina

svake godine potroši na vode i druge potrebne stvari više nego namet na franke nosi, onda se o zloj upravi i lako nemože govoriti. — Dakako da tu govorim o Kastavščini samoj, a o Bergudu, Klanju, Skalnici, Lisecu i Studeni drugi je pogovor.

U jednoj od prvašnjih molbenicah govori se, da obćina sa svim svojimi dohodci ima do 30,000 forintih anga. Vi i o toj molbenici danas razpravljate, dakle uzimate, da stvar i danas tako stoji. Privoruram svečano izjavljam, da je obćina Kastavska koncem prošle godine izplatila sve svoje prijašnje dugove, a ako je novih učinila, ti su za školske kuće i ldu poglavito na račun onih, koji podpadaju pod školu. U laži su kratke pete.

Imetak obćine Kastavske jest jedan i nerazdjeljiv. Za dobiti štogod morate bi spomenuti županije pod sudbenim putem protl obćini. Vi znate, da one tlu načelnom nobi ništa neplaćaju. A ja znam to, da vi neimate zakona, kojim biste ovdje mogli razgrgati imetak „puka Kastavskoga“. Zato valja, da se onim ljudem jednaput za uvijek reče: Nemojte se mutiti i trošiti, uredite svoje stvari među sobom u obćini.

U molbenici kaže se, da je moliteljem Kastav daleko. Srednja i skoro skrupna odlučnost jest jedna ura i pol. Onim iz Breze, i Ružići i Perke ni u Rukavac nebi bilo bliže.

Lanišće i druga sela daleko su no četiri ure od Buzeta, pak njim odbijate molhenice, a ova iz Kastavščine čini vam se već na pol dobra.

Na koncu reći ću vam još jedan pravi razlog zašto su vendar nekoli iz Breze, Puži, Kućeli, Zvonede i Rukavci popisali prošnju za odcenjenje. Razlog je ovaj: Cesarska vlada pritisnula je ovih zadnjih godinah vrlo oštro pazili na sjecnu drva u obćinskih šumah i u privatnih umecih.

Meni je pravo, da obćine čuvaju štume, ali nije pravo, da se na sjecu u obćinskim i privatnom parci prevedu oštri, kad se zna da ima naroda, koj od toga mora živiti. Dodju pozivi, kaštie, globe, zatvori. Sve to i spu žitarja o tom prolazi kroz obćinu, koju mora uručivati ljudem odluke i proglašavati oglaš cesarskih oblastih. Mnogi neznaju da je to tako, mnogi znaju ali žubrtuju, i tako dosta naroda mudi, da je svemu krivo obćina i da bi sve bilo dobro i slobodno, kad bi drugdje bilo glavarstvo. O tom kako obćina Kastavska tuđe pogreške plaća, moglo bi se još mnogo govoriti.

Poglaviti razlozi, zašto se može ruz-

PODLISTAK.

Dragi Franić!

Muči me muka, da te neću vidit osam danah, a tišči me nešto na sreću, pa ti želim ovim putem opisati moje male doživljaje.

Buduć da nije bilo ovih danah osobita posla na polju, i buduć da je daži znak ponešto razhlado, zaputiti se neki dan na Labinjstina, da i ja štogod vidim i čujem osobito, jer si neki dan imao ti koještu pripovjedači mi s onih stranah.

Stupajući polacanim korakom od mosta preko Raše u rebro prama Šumberu i motreći putem onu, po mjestih jako strmu i vodom razderanu cestu, dospjevati do velike i lijepe kuće vriednoga pošteljaka i gospodara Martina. Ne bi bilo pravo, rečem samom sebi, da ne pozdravim čestitog rodoljublja i gospodarca, kad sam uprav ovdje. Dva, tri koraka još i eto me sa kršćanskim pozdravom pod Martinovim krovom. Dočekao me pravim hrvatskim gostoljubljem, koje je nam Hrvatom već i onako prirodjeno. Nu, čim me spozna, da sam ja Jurina, tvoj nerazdruživi drug, razvedri mi se i onako prijazno lice, pak me pozdravi pravim miladensčkim uzhitom ponudiv mi mjesto za stolom, da sjednem i štogod pripovjedam. Kod čaše dobre šum breške kapljice započesmo razgovarati, dakako najprije o porečkome saboru i naših zastupnicah.

„Premalo je našli u saboru, premalo, počeo Martin, škoda, što nismo lani kod izbora svada sa svojimi prodrli; vedim bi se uspjebom borili za naša prizivana i pogužena pravca.“

„Što se je lani za vrijeme izbora moglo učiniti, učinilo se je“, odvratim ja: „nako preim je našli u saboru samo šaka mala, ali je za to krabra! Ste vidili, Martine, kako su se protivnici ove male šake naših lani pobojali, kako Bog nas očuvaj, nečisti sv. križa? S velikoga su straha trojicu od njih „dobacili“ i što je svemu svietu poznato divljački jih popratili iz prijavog Poreča, misleći valjda, da se ne budu usudili više vratiti u sabornicu, da bi ondje opet hrvatski govorili! — A ljetos? . . . Videći, da se puk na kastavščini, koprarščini itd., nimalo one gospode u Poreču ne boji, pak, da imaju isti lani nezbočani zastupnici srčanosti vratiti se u zemaljsku sabornicu i ondje hrvatski govoriti, obratili su protivnici „vitezovi gnjilih limunah“ svoje tabanice. Ne samo, da su ljetos zaboravili zviždati i psikati i da su one gnjile limune pobacali za hrbtom — da jih nitko ne vidi u more, nego su i Zanderom i policajem naručili: paziti na našu manjinu, da se komu od njih kakav vlas ne skrivi po kakovomu nositelju „dell' avita coltura“ . . . Što se vam čini, Martine, što znači ovakova promjena? Ja sudim ovako: ova promjena bitl će dobrim dokazom, da su se našl protivnici — 25 na broju — pobojati lani naših pet, da nebi ova petorica

odkrivajuci pred svim svietom stoljetne krivice, koje su se našemu narodu počelne, otvorili zajedno oči preziranomu i mrženomu „šćavcu“. da uvidi i spozna kamo ga vode oni, koji mu za vrijeme izbora govore: „šjor kumpare — smo prijatelji — ča nećete biti s nama? ne hođite se onim vrazjim popom — ča nismo kumpari? — na, jednu cigaru i t. d.“, a ljetos su se pobojali — šiblice — pak su postali „uljudni“.

„Imati će te Jurino pravos, reče na to Martin. „Kad sam bodio ja lani u Labinj birati naše dijoncjare, prastrize mig, barun pit, pak mi počme baš onako govoriti, kako ste vi sada rekli. „šjor kumpare, ča čete nas ostaviti — nećete biti s nama.“ u ja, čudeći se tomu, da se gosp. barun mješa u naše kmetske izbore, kad se mi kmeti ne mješamo nitl u gradske izbore, nitl u izbore velikoga posjeda, a još manje u stvari i gospodarstvo g. buruna, zabruslo sam mu odmah: „šjor lužtrikimo, ja sam kmet, a danas što mi kmeti govornu, da biramo naše kmetske dijoncjare, ča to jesam i ču biti avak s kmeti!“

„Bog vas blagoslovio, dragi Martine, rečem ja, kuentur svojom časom o njegovu! Pamelato i počeno ste mi zabrusili! Pak zaista: što bi se kmet brntio a barunom! S barunom neka se brati barun — a kmet budl s kmetom! Ugodali se u vas svi naši kmeti u Istri!“

Gospodar Martin napuni mi opet čašu a ja nastavljam: „Ste čitali neki dan u „Našoj Slogi“, kako je naš dični gospodin

Laginja odkrio pred licem svega sabora grdinu krivicu, koju moraju neki naši kotari trpiti, a gg. Talijani i Talijanski nisu mu znali ništa pametna odgovoriti? Živili dnike takovi našl zastupnici! Dao dohri Bog, te se njihov broj do pet godinah barem podvostručilo!“

Izpraznismo svaki svojju čašu. Ja se razstanem s vriednim Martinom i počurim u plovanjiv pokloniti se veleč. g. pivovaru, gdje se opet nekoliko vremena u prijateljskom razgovoru zadržim. Ondi nastavim svoj put prama sv. Nedelji te hođeći po strmoj cesti do vrba pjevam poluglasno onu staru: „Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo! i t. d. Došav na vrh, otvrem si potno čelo. Obratnu se prama sjeveru. Raša, koja je bila jednog granicom hrvatske kraljevine, duhoko pod menom tjera svoje hladnu vodu do mora; na desnu diže se Učika gora; ondje spređa kažu visoki zvonici u Pičnu i Gradšču, kako dva kamenita prsta, da je u nebu naša prava otadžbina; na levu i dalje prama zapadu vrste se Šumice, s poljem i vinogradu, svuda prekrasan pogled i čigova je; ta zemlja? zapitam nehotice s mogoga sebe: „dožja je i naša hrvatska, jer ju mi lužni istarski Hrvati svojim potom zatvaraju! Nisi bita, tužna ali nami uvijek mila majko, Istro, nikada talijanska — pak i neću nikada biti — jer si božja i naša, hrvatska!“

(Nastavit će se.)

vrši občina (ako je po zakonu bila adru-
žena iz dviju ili više obćin) jesu ti
da li ima dosti imetka za upravljati se i
da li bi bolja bila uprava vlastita ili uprava
koju joj cesarstvo nalaže.

Ovdje nije ni jednoga ni drugoga raz-
loga, nego da i možete po zakonu Ka-
stavšćinu razvrdi u više obćinah, vi biste
ljude samo novih troškova i novih ne-
prilika naprtili.

Govornik nekoje od ovih razlogah još
protumči u talijanskom jeziku.

Zastupnik Zamit progovorio je ob
istoj stvari u hrvatskom jeziku sliedeće:

Visoki sabore!

Dar, koga se namenjuje Kastavšćini
znamo od koga potiče, ako pomislimo, da
najžešća agitacija za razdieljenje obćine za-
pada u nesrećnu dobu junjinskih komisurah
ili bolje emisarah. A to nam je dosta, da
znamo, da se o dobru neradi. Kastavška
obćina je prostorom velika i razpruzena
na daleko, ali duhom je jedna jedina; jer
oni koji stanuju tik Rieke, kuko i oni
koji biva na brdinah izpod Veprina, po-
nosom veli: ja sam Kastavac. Prako 13-14
tisuć njih zna, čuti i izpoveda, da su Ka-
stavci, a to je bilo neugodno, zazorno na-
šim protivnikom, pa su gladali, da bace
kamen smutnje med mirni Kastavski puk.
Šužil su se pri tomu raznim imeni, ali
svih je bila glavna i konačna svrha, kako
bi se ta starodavna i jaka obćina oslabila,
kad je uništiti nije moguće.

Ja se nadam od Van velepoštovanu
gospodu i od pravdnosti Vaše, da nebite
nikada mogli poduprat tako nepravdnu
stvar, te da ćete se obuzrijeti na razlo-
ženje, koje vam je dao moj vrsni drugi
g. Laginja.

Preulog naših zastupnikah, da se zu-
vrzu molbenice o dieljenju Kastavšćine,
završuju je.

Sarenjačku stranu, koja u saboru ne-
čuje nijednog razloga našega, glasovila je
za predlog komisije to jest, po želji Junta:
da se za sada nemože odlučiti o želji me-
liteljah, nego da se Junta ima dobro osvjedo-
čiti i budućega zajedanja izvestiti bili
se obćina Kastavška imala podieliti na
dvie, tri ili više obćinah.

To će s drugimi Lesjedami reći: da
se Kastavšćina opet stavlja na skušnjaj, i
da bi gospodri u Poreču moglo prestijeti
za sada toliko, a drugom prilikom više.

Istarski sabor.

Poreč, 28. junija.

(VI. sjednica).

Predsjednik g. dr. Vidulich. Vladin
komisar g. Gunmer. Zastupnikah 27.

Dr. Bubba čita zapisnik zadnje sjed-
nice u kojoj spominju opzuku g. Laginja
od predznajne sjednice, da je o Kastavskoj
obćini govorio također talijanski.

Zastupnik g. Ivančić sa 27 drugovah
(i naša stranka) predlaže odluku, da se
vlasti umoli, neka shodnim zakoni i sub-
vencijami pomogne morarici, da se po-
digne. Primitljeno.

G. dr. Bubba molli čitajuć u ime grada
Pirana, da Junta u dogovoru sa vladom uz-
ustoji, da se jedan od obrtničkih školah
ustroji u Piranu sa talijanskim učevnim
jezikom, jer je taj grad potrošio do 80.000
for. radi relike. a sad ju gubi.

G. Laginja podupire hrvatskim jezi-
kom taj predlog, spominjuć sa zadovolj-
stvom, da ja već prije odlučeno pomagati
od strane pokrajine, da se škola za delavce
podigne također u Kastvu.

Promjene izbornoga reda primaju se
u trećem čitanju.

Zatim započe razprava o proračunu
za god. 1885.

G. Zamit govori hrvatski, (zastupnici
većine razgovaraju se medju sobom), da bi
naša stranka morala zatajiti svaki proračun,
jer se nam Sloveno-Hrvatim u Istri ne-
godnja pravo. Ali većina će i tako primi-
ti proračun, za to preporučuje, da se pazi na
štednju i pravicu. (Njegov govor donesi
ćemo na drugom mjestu.)

G. Laginja (talijanski) Govorit će ta-
lijanski ne za ljubav g. dra. Amorosa, nego
za to, da razloge hrvatske stranke bude
razumli i onaj dlei pučanstva Istre, koji
negovori hrvatski.

On bi morao završi svaki proračun i
neodobriti troška za ništa, prvo: jer neima
pouzdanja u Junta, a većina sabora sve
radi po volji Junta. (Veliki nemir medju
talijanskom većinom. Netko viče: Inper-
tinezza. Netko: ne trebamo pouzdanja. Pred-
sjednik poziva na mir i izjavlja, da svaki
zastupnik ima pravicu reći, imali vjere u
Junta ili nimala). Drugo, nemože odobriti
proračun, jer se ne troši u svaki kraj
Istre pravično, a treće: jer i ono što se
troši mnogo put je ne razložno. (Cielj go-
vor doneli ćemo kasnije.)

Gg. Šbić i Gambini strastveno odgo-
varaju na nepouzdanje izrečeno Junti i
većini, ali u pojedinih stvarih ne najdu
prigovora.

Izvestitelj g. dr. Campitelli trudio se
je dokazati, da g. Laginja nelma pravo,
ali nije uspio, premda se je bio dobro pri-
pravio.

Dr. Gambini imenuje saborniku „do-
vazna talijanske škole talijana. Isti go-
spodin bio je od predsjednika pozvan na

red, jer je rekao, da su slavenski zastup-
nici lanišće godine išli u Beču na troškove
stranke Starčevići.

Kod rubrike III. „troškovi za poduku-
uzeo je rieč gosp. Costantini. Spomenu, da
bi imao bio o stvari, o kojoj će progovoriti,
uđiniti to kod izvješćah u školah, ali da je
propustio pak da to sad čini. Već godine
1882. da se je bilo predložio zakon kako
bi se škole svele u svoja prava mjera, ali
da je propao. Nego nuđa takova zakona
da je velika. Troškovi na škole da su silni
i da još uvijek rastu, te da bi jih valjelo
medjašiti. Neke obćine da veoma malo tih
troškova nose, a da imaju školah. Odo-
lanje i ustanovljivanje školah da bi se
imalo urediti u razmjeru sa „prinosi do-
ćićih školskih obćinah. Predlaže, da se
uloži zemaljskomu odboru, da tu stvar
izpita.

G. Laginja odgovara, da će biti prvi
za to, ali neka se i o drugih stvarih račun
razdielje, da naša stran ne pluća za druge.
G. Spiničić čudi se, što nije g. Costanti-
ni progovorio o toj stvari kod izvješćah o
školah, ili kod školskoga proračuna, u
sjednici školskoga odbora; teško je svesti
u sklad predlog dra. Costantini-a, da se
s jedne strane ustroj odjele makar za pet
šest djece i da pokrajina, odnosno obćine
te troškove nose, a s druge strane da se
ukine obstojećih školah i zapriehi ustanov-
ljenje novih za stolnje i više djece; pri-
znanje, da školske obćine sve jednako ne
plućaju, i da su neke siromašne, ali u tom
slučaju ustanovljuju zakone, kako se ima
troškove namiriti, a ima njim priteći u
pomoć i pokrajina.

G. dr. Gambini je za to, da se vratimo
na staro, da naimo obćine ustanovljuju i
uzdržavaju škole, koliko hoće i koliko jih
imađu, toliko neka troše, a dakako da
imadu u svom tom poslu slobodna ruka.

G. Spiničić odgovara, da se nisu ud-
toji hvatili kad su jih plućale obćine, a i
kad bi na to, da obćine plućaju opat imalo
doći, da bi se imalo prije povratiti sap
prinos školski onim obćinama, koje nisu ni-
kako škole nikad imale.

G. dr. Gambini govori opet, spominju
školu u Draguču i predlaže dodatni predlo-
g dra. Costantini-a, smjerujući ni to,
da se škole obćinama trude.

G. dr. Costantini govori protli tomu do-
datku, a dr. Gambini ga vuče natrag.

Izvestitelj g. Campitelli je za predlog
Costantini-jev protli dodatku dr. G. Gam-
bini-ja; vojuje protli g. Laginja tvrdeć, da
kolari o kojih je govorio primaju plaćaju
napram školum koje u njih obstoje. (Protli
g. Spiničić valida stoga nevojuje, što je
on hrvatski govorio. Kako ar. Costantini,
tako i izvestitelj Campitelli i vredna ve-
ćina: u jednoj prijašnjih sjednicah svi za
odjele makar za pet šest djece talijanske,
u ovoj za ukulnju ili neustanovljenje školah
u školskih okružjih sa sto i više djece. I
pri svem tom je g. dr. Costantini još tako
drzovit, da predbacuju slavenskoj manjini,
da ona na ništa neuprjstaje, što većina
predlaže.)

Kod rubrike IV. „zdravstveni troškovi“
govori gosp. Laginja, da su neki troškovi
prevallili i nepotrebiti. Odgovira mu g.
Gambini.

Kod rubrike VI. 2. „gradnja i uzdr-
žavanje cestah“ progovori g. Spiničić uvijek
hrvatski o potrebi cestah u koparskom
kotaru. Osim ona za Marezlje i Truške,
o kojoj će se valja poselice razpravljati,
nuždan je komad ceste od Krkavcah do
glavne ceste vodeće u Kaštelvenere. (Zene
hode skoro svaki dan u Umag sa kruhom,
u hodl se i u Buje. U Dragi imaju ljudi
poseljah, pak nelmaju kuda privužati do-
tićih proizvođača. Znača se u blato i
teško se iz njega izvukuje. Gazi se sje-
nokobe i tim mnogo štete nanaha. Kod
prelaza preko potoka izmed Krkavcah i
sv. Petra na cesti koju bi se imalo na-
praviti, valjalo bi uđiniti most, da se za-
pređi daljnje pogibelji). O toj cesti već se
je radilo; nek se nastoji, da se izvrši.
Nuždan je također da se već jednom do-
vrši cesta Buzet-Draguč-Cerovlje. Na nju
se već tisuća i tisuća potrošilo, a dosad
škoro bez ikakve koristi. Ona nalieži tjelju
bez glave i noguh; ni siza do Buzeta ni to
do Cerovlja, ima je samo u sredini, a i to
se kvari. Potrebno je također, da se već
jednom učini komad ceste izmed Roča i
Lupoglava kroz Ročko polje. O njoj se je
već mnogo govorilo i poradjalo, a čini se
je da je svaki zapelo rad nesporizumljenja iz-
med službenih osobah pokrajine i obćine.
Neobhodno potrebita bila bi cesta izmed
Lupoglava i Lanišća, pak od Lanišća
kroz razna sela onoga Krasa na Rakitović,
a od Rakitovića do Črnogkala. Ljudi sa
onoga Krasa moraju mnogo putovati, da
se preživu, a nelmaju na nijednu stranu
dobra puta. Pomodi njim valja. Prigovara
se, reče govornik, da je naš narod neiz-
obražen. Raznim načinu može se postići,
da se podigne, da mu se poholjan stanje,
da se izobrazi. Jedan takav način su i
obćini, su i ceste, za koje i naš narod
plaća, dođim se je dosad graditi ceste
najviše obzrom na gradove. Pozivlje ze-
maljski odbor, da providi, da se sve rečene
ceste ili naprave ili dovrše. Talijanskim
jezikom obrnut prema izvestitelju g. dr.
Campitelli-u reče mu, da neprigovara ru-
briki VI. nego, da preporuča zemaljskomu

odboru gradnju odnosno dogradnju spom-
enutih cestah, koje i opet imenuje. Pred-
sjednik g. dr. Vidulich, u ime zemaljskoga
odbora obeća, da će isti u obzir uzeti,
što mu je poštovani Spiničić preporučio.

Kod rubrike VII. 1. „postaja za vi-
narstvo i voćarstvo reče Spiničić hrvatskim
jezikom sliedeće: Bio sam ovdje već go-
dine 1882. Tada je medju ostalimi slavni
zemaljski odbor predložio naort praktične
škole za vinarstvo i voćarstvo. Tu, u od-
razu o pitomih te škole, veli se, da mo-
raju biti svi poljodjelacah, izkazati se
sa svjedochom pučke škole ili inače po-
sebitim izpitom dokazati, da znadu čitati i
pisati, „leggere e scrivere“. Nekoliko mje-
sečah zatim dne 7. novembra i. g. razpisao
je slavni zemaljski odbor odnosni natječaj,
kojim se zahtjeva, da imadu prostelji za
podpore dokazati posebitim izpitom, da
znadu glasko čitati i pisati talijanski,
leggere e scrivere correntemente in ita-
liano. Svako lahko uvidja, da je velika
razlika izmed čitati i pisati (leggere e scri-
vere) la italiano). Takav postupak
slavnoga zemaljskoga odbora je nevaljan,
nekorektan (najblaža rečeno) u obće, a
nepravdan napram Hrvatim i Slovenem
Istre. Oni nemogu uživati blagodati te
škole. S toga se častim stavili sliedeći
predlog:

„Visoki sabor nek izvoli odlučiti: Pri-
spodohij naort uredjanja praktične škole
za gojenje loza, i vinarstvo te voćarstvo sa
odnosnim natječajem za štpanđu u koliko
se liče zahtjeva o čitanju i pisanju, od-
sudjuje se postupak slavnoga zemaljskoga
odbora, te imu se nalaže, da se strogo drži
osnovah poprimljenih u saboru, i da se
pobrine, da budu mogli uživati štpanđu, i
naobrazbu u vinarstvu i voćarstvu i
oni mladci, koji znadu čitati i pisati hr-
vatski odnosno slovenski.“

Taj predlog prošitao je govornik hr-
vatski i dopređanjem visokoga sabora
talijanski, te predao predsjedniku.

Izvestitelj dr. Campitelli odgovori, da
je to škola praktična, pak da netreba sta-
novitoga poznanju jezika.

Gospodin predsjednik sabora dr. Vi-
dulich, u ime zemaljskoga odbora veli,
da odbija predpovijanju što jih je gosp.
Spiničić koli u svom govoru toli u predlogu
iztaknuo protli zemaljskomu odboru. (G.
Spiničić polskav i našav dotični naort i
oglas natječaju, diže i kaže jedan u jednoj
drug i drugoj ruci). Kad se je onaj naort
radi i poprimio nije u saboru bio po-
nat drugi jezik od slatijanskoga. (II)

Kod rubrike VIII. ob odgonu (sfratto)
govori g. Laginja, da su dotični troškovi
prevallili i da bi se sva ta stvar imala
izoboriti urediti. Odgovara mu g. Petris
u ime zemaljskoga odbora, ali neosvjedo-
čuju progovorniku.

Pošto su bile još neko rubrike raz-
pravljene, bila je sjednica prekinuta u 2
ure a nastavljena posle podno o 6. uri.

Kod rubrike XXI. I. govori g. Laginja
o šumskih globah tvrdeć, da se jih najviše
iztjara u koturu koj on zastupa, a da baš
tjaj kotar najmanje od njih dobije. Laginja
govori talijanski, ali bez koristi. O lovaranju
mu izvestitelj g. Campitelli i poslje njega
g. Amorosa.

Proračun bio je primljen u svih točkah
kako ga je financijalni, odnosno zemaljski
odbor predložio.

Poslje proračunske razprave izjavio je
g. Bubba o molbi učiteljah pokrajine za
poboljšanje njihovih stanja. Čitajuć razložio
je, da se nemože uslišati te molbe, jer su
učitelji u razmjeru sa ostalimi zemljani-
dosta dobro plućeni i jer pokrajinski do-
hodci nedopuščaju povišanja plaće, tim
manje, što se još uvijek ustraju novih školah.
G. Campitelli i Gambini preporučuju
zemaljskomu odboru, da kod podieljvanju
podporah osohito u obzir uzme podučitelje
i podučiteljice.

I članovi školskoga odbora su bili za
to, da se pomože izpitanim podučiteljem
i podučiteljicam, pak se g. Bubba nije re-
čnoj preporki protivio već izjavio, da se za
sad ostane kod plaćah kako jih školski
odbor predlaže, a medjutim da učiteljji na-
stoje, da čim holje svoju zadaću izvršuju,
pak da će doći vrijeme kad će pokrajina
uzmoći jih bolje naplatiti za njihov trud.
G. dr. Campitelli predlaže da se predje
na dnevni red preko molbenice bivšega
učitelja u Lošnju i Poljčah Kasija. G.
Gambini ga uzalud zagovara tvrdeć, da je
tjaj učitelj žrtvom političkih načelah.

Pogled po svietu.

U Trstu, 9. julija 1884.

Delegacije obijuh polah države
sastati će se koncem mjeseca oktobra
u Pešti.

Kod izborah za moravski zemaljski
sabor poraženi su Niemci; izgubi-
bili su naimo u gradovih 10 zastup-
ničkih mjestah. Do toga je moralo
doći jer su do sada Niemci nepra-
vedno uživali ona mjesta, buduć da
je u zemlji ogromna većina českoslova

pučanstva. Niemci nisu dakle ništa
izgubili, nego su izručili — dakako
da ne svojevrijoljno — ono, što su protu-
naravski posjedovali. U novom mo-
ravskom saboru biti će 49 članovah
njemačke lievice, 41 član česke strane
a 9 članovah srednje strane. Većina
u saboru odvisiti će svakako od ove-
posljednje stranke, t. j. kamo se ona
prilikoni, ondje će biti većina. Niemci
su se služili kano i kod naš Talijani
svimi mogućimi sredstvi. Tako su
primjerice u Gustopeći nudjali jednomu
izborniku 500 for. da za njih glasuje,
nu taj poštenjak odbio je s preziorom
Judin novac. Zanimivo je priznanje
njemačkih novinah glede izborah u
Moravskoj. One naimo priznaju, da
zavisu uspjeh izborah u svih austrij-
skih zemljah od vladine volje. Dobro
je i to znati.

Isto tako zanimivi su izbori u
dolnjoj Austriji, u tom glavnom ta-
boru njemačkih nadriberalacah. Od
21 zastupnikah izvanjekih obćinah,
izabrano je samo 12 o kojih se može
tvrditi, da su pristaje njemačke lie-
vice.

Českim listovom javljaju iz Zadra,
da vlada razdor u dalmatinskoj na-
rodnoj stranci. Za uzrok tomu nava-
djuju nezadovoljnost Pavlinovičeva
stranke napram dalmatinskim zastup-
nikom u carevinskom vieću. Predba-
oju njim naimo nomar napram osta-
lim narodnim zastupnikom južnih po-
krajinah, napore napram istarskim
Hrvatim. Mi smo taj nomar već
odavna opazili, nu bilo nas to na
javnost iznačiti. Nadali smo se, da
će se braća iz Dalmacije osvrnuti i
na našu pravodnu želje te da će svojski
poduprieti našeg zastupnika. Nada
nas prevarila. Gospoda iz Dalmacije
reč bi da malo mare što naš narod
u Istri izdiše, pritisnut sa svih stranah
od narodnih nam protivnikah. Njim
bijaše, kako se čini sv. pisnu sve
ono, što bi izašlo iz prorokskih (!)
ustijuh grofa Hohenwarta, koji, prem
je član desnice, ipak ostaje i ostati će
za uvijek Niemcom.

U dalmatinskom saboru podniela
je narodna stranka vrlo važan predlog
o jeziku. Tim predlogom se zaht-
tjova, da sabor zaključu: „sabor kra-
jevine Dalmacije na temelju §. 19.
zemaljskog pravilnika izjavlja želju
vladi Njeg. Vel. neka se u cc. kk.
urede u Dalmaciji, izim vojničkih
uvode narodni jezik hrvatski ili srb-
ski kao unatarnji i vanjski službeni
jezik. Nalaže se zemaljskomu odboru,
da ovaj zaključak priobći vladi Njeg-
Vel. posebnom predstavkom.“

U pražkoj irgovničkoj komori po-
bjedila je kod minulih izborah narodna
česka stranka. Tim će biti povećan
broj českih zastupnikah na zemaljskom
i carevinskom saboru.

Hrvatski sabor prihvatio je predlog,
da se protegne pravo okružnih sud-
nijah također na bivšu vojničku gra-
nicu. Odbor izabran, da protresna želje
hrvatskih Srbah, koji bi htjeli stvo-
riti državu u državi, reč bi da će
pristati na sve njihove zahtjeve, osim
onoga o konfesionalnih školah. Odbor
taj sastavljen je većinom od vladinih
pristašah pa će ovi, buduć da idu
Srbi sa vladom »i u vodu i u vatra«
njim za vol, na sve pristati.

Dne 6. t. m. sastalo se u Tr-
novu bugarsko zemaljsko zastupstvo
na izvanredno zajedanje Ministar-
stvo, videći da imade manjinu u sa-
boru, dalo je ostavku. Pogovara se,
da će sastaviti novo ministarstvo
vodja liberalne stranke Kuravelov.
Novosti dolazeće iz Francezke
o koleri u Toulunu i Marsilji uzne-
miruju sve to više ciotu Europu. Po-
šast žalibože raste postupice prem se

poduzimlje proti njoj sve što ljudska pamet izmisliti može.

Francuska zastupnička kotnora prihvatila je ogromnom većinom od od 201 glasa osnovu o promjeni ustava.

U engleskoj gospodskoj kući razpravlja se o reformi izbornog rada; iza ove razprave prekinut će engleski parlament svoje sjednice.

Rumunjski kralj primio je ostavku ministra nauke Aureliana te imenovao ministrom nauke, ministra unutarnjih posalah Chitzu-a.

U Nizozemskoj izumiro sadašnjim kraljem mužka loza. Vlada izradjuje predlog o nasliedstvu, koji će doći na razpravu u zastupničkih kućah.

Iz Sudana javljaju, da moć Mahdijeva sve to većma raste. Zadnjih danah prošloga mjeseca napalo je 13,000 ustašah na grad Debbah, nu bijahu suzbijeni.

Frana i Jurina.

Fr. Kuda si ti Jure, tepuzitni vidli vraga, pol bragešnice ti fahli
Jur. Sreća i Bog, da mi ni šlo ti tiron još zgoru zač bi mi se eramota videla.
Fr. A ka nesrića te je trefila?
Jur. Sal satu ti ti komišijunov va sv. Jakov poradi neke salati . . .
Fr. Ma salati je u Osorul
Jur. Pusti šarenjuku kade je da je, leh su me zvali za neki otrov ki je bil po salati postpan zač da on likarid ni znuil red kakov je to otrov
Fr. Pak da si veđ zlodeja i za likara ostal?
Jur. Ter znaš, da svakomuo nos zabadam, a bogme onakav likar ni mogla i moja Luce bit!
Fr. Dunke kako je to zi tu bragešnicu bilo?
Jur. Da ću ti ja zi sv. Jakova priko creakoga, da ulovim vopor pak ti pridev va Beloj, a kad tamo priko nitke gromučo vidim ti nić drnoga kako da je Bog mi prost, sam nećati, rull ti kuko vuk, a ja bižl kuda holjo i u rikon mestu pride mi meje noge jedan praz i potegne mi zi rogi po bragešnici drrr . . . drrr . . . a ja pljus priko njega.

Fr. Ma ća je to moglo bit?
Jur. Neznam ni sam, leho znam, da sam nikako prišal do kuće ancijana odl Vrani ol Stanic.
Fr. Al al to je on ki vavik pita ako su ga va foji stavili, pak ća si ćul?
Jur. Da ga je neki kr . . . kri . . . ker . . . kako se no vraga zove zi Cresa?
Fr. Samo da to ni podešlad kemu vavek psa branil
Jur. Ki je da je, pital ga je sto šurini zač da ih ima postat nekemu kapitanu va Lošaj ki mora pođ na manovre va Pul.

Fr. A je mu jib dal?
Jur. Ne, zač da ga sada veđ ni briga ni za kapitana ni za njegovu mater.
Fr. Kamo srića, da je svaki tako na vrime mislel

Istarski Hrvat i susjedi tu.

Talijanu, Niemcu, Grku i Englezu, Španjolcu, Francuzu i samom Kinezu Najveća je slava, Najveća je dika, Materinskog ljubit Sladki glas jezika; Najsvejtija dužnost Pred Bogom i ljudi, Nastojati, narod Da mu se probudi; Da se širi, kriepi, Do prosvjete dođe, Da mu vjek u dobru I napredku predje. Tko o tom ne radi, Jao mu i gore: Sve mu se oprostí To nikad nemore.

A susjedi naši U Istri nam drže, Da neima zlobe Ni veće ni mrže, Nego kada Hrvat Sveje pleme ljubi, I nada u Istri Da mu se izgubi, Što dakle svi hvale, Samo oni kude: Što su, gle, i kakvi, Neka sami sude. Al ipak nek pamte, Da se preko glave Genija vremena Pobjede neslave; Pa da čemo i mi, Istarski Hrvati, I sebe i svoje Očuvati znati. Jer što Bog odredi, To hudi nesmetu, Ni ovdje, ni ondje Ni igdje na svietul

Različite viesti.

Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip na istarskom zemljišću. U nedelju ostavilo je Njeg. Veličanstvo u društvu prejasnoga kraljevića Rudolfa i mnogobrojne pratnje prestolni grad Beč, te se uputilo južnom željeznicom u Pul. U ponedjeljak u jutro stigoše visoki gosti u bogato naričen Pul. Gostovah saletilo se mnogo sa svih stranah države, da prisustvuju veličajnom dočeku i izvanrednim svečanostim, koje se pripravljaju u glavnom gradu carske mornarice. Dne 7. t. m. primilo je Njeg. Veličanstvo poklon zemalj. odbora i nekotjih občinskih deputacijah Istre. Boravak cara i kralja u Pulu posvećen je glavno vježbam carske mornarice, koja ima iznova dokazati, da je voljna i kadra braniti ove primorske krajeve, ma bilo proti komu.

Imenovanje. Predsjednikom zemaljskog sudišća u Ljubljani imenovan je g. Kapretz. Za koncepiste kod tričanske financljalne prokure imenovan su gg. dr. Ante Dukić i dr. Henrik Medicus.

Kanonikom koparskoga kaptola imenovan je g. Anton Bonifacio dosadanjil duh. pomoćnik kod E. D. M. u Trstu.

Živio Vitezić. Sve slavenske novine u našoj državi osvrnulo se na naglo umrovljenje g. dra. Vitezića. Nijedna neuvijidja prvog razloga tomu. Za danas do našuuo člančić našeg dalmatinskog drugu, u buduću svratit ćemo se i sami na ovaj predmet. Pod gornjim naslovom čitamo u "N. L." spomenuti člančić iz kojoga vadimo sliedeće: "Hrabri začetnik istarskih Hrvatah na carevinskom vieću, dr. Dinko Vitezić, nakon duge službe u financljalnom odvjetništvu, kojemu je bio glav, iznenada je umrovljen.

Ovuj dogodjaj iznornado je mnoge njegove prijatelje. Krkljuka, vojina, nastojnu činovnika, koji se olo žrtvuju svojoj službi i cio žive za nju, riedko je gdje nađi, a najmanje u raznorodnoj Austriji.

Dinko Vitezić bio je riedkost u činovničkih redovih. Takova na jedan put odopustiti. bez njegove želje, bez bilo kakve priznaje, znak je čudnih obstojnostih.

Da, uz službu činovničva, zadnjih deset godinah vršio je Vitezić dužnosti zastupnička u Beču, te ih je ovo vrše patriotično kao bi tko. On je sve crne zime, kad led bije štomaha Istranina, odkle bi ga sunce imalo grijati, odkrio pred narodi Austrije, da hrvatski narod u Istri ne uživa nikakovih pravah. Hrvat Vitezić upozorio je pouzdanike kruna na nepravde, koje trpi od manjine nehrvatske Hrvat istarski.

Vlada je Viteziću obećala, da će nepravde iztražiti; međutim je Vitezić umrovljen "nalogoleth" . . .

Mi se radujemo Istarskoj braći, da im je Bog dao uzor-zastupnika, pošto se boće danas osobito, kao što kaže Tyndal, više značujja, nego vještine jezika. Oko Vitezića, neka se slobodnije sad okuplja četa mladih Istranah, da llepm našim kvarnerskim otkom i Istri povrate doha neumrlim Frankopanah na spas Istre i Hrvatske.

Živio pošteni i značajni dr. Dinko Vitezić!

Svečanost blagoslovljenja zastave u Gorici. Kako smo u posljednjem broju javili, imalo se obaviti dne 6. t. m. blagoslovljenje zastave "Bralnoga i godpomioga društva" u Gorici.

Svečanost sama, sudeć po pripravah, bilu bi veličanstvena, nu naši narodni protivnici u Primorju a napose na gorickom, uspjeli su svojimi spletkami u toliko, da je goricki odbor morao svečanost odložiti. Na grožnje tričanskih i gorickih irredentašah suzilo je i okrnjilo goricko kotar. glavlarstvo i redarstvo program svečanosti tako, da ga nebijaše moguće izvesti a da se neizvigne ruglu naobraženog svieta i da ne bacil narodni ponos i narodnu sviet pod noge. Odbor svečanosti obratio se na ministarstvo u Beču te zahtjevao odlučno, da mu se odobri prevebitni program, da uzmogne obaviti svečanost blagoslovljenja zastave, knko to odanim i poštenim državljanom dolikuje. Nadamo se, du čemo moći u budućem broju javiti, kad će se odložena svečanost obaviti.

Petarida i pisma s grožnjami u Pazinu. U gimnazijskoj sgradi u Pazinu našli su pod bačvom petardu. Gg. kotarski poglavar grof Manzano i gimnazijski ravnatelj Hafner dobili su nepodpisana plama puna grožnjah i strahovanja. Nezna se koji je povod ovoj demouštraaciji *pasinskih irredentašah*. Obće se misli, da se je tim htjelo uplirati na odsudu Ernesta Gherseticha, koji je bio par danah kasnije radi silčnih demonstracijah odsudjen na 8 mjeseci težakog zatvora. Sami Talijančić htjeli bi to prišiti jednoj ženlbi koju se aklnpa među profesorom g. Kalbom, predsjednikom vetersanskoga društva i gospodjicom Hafnerovom, kjeruju g. gimn. ravnatelja. Bačena je nalme petarida istog dana kad su neki djaci pjevali u gimnaziji, nezna se nu šiji mlg. Zaruko ovo htjeli bi podignuti na nekakav tobož državni dogodjaj, nu ne vrledi njim. G. kot. glavlar se ne zaručuje nihi ne žoni, zašto dukle njemu grozeće plamo? Čekamo da donese buduća poročita "steta" viost, kako su pazinski Hrvati hanoil petaride i demonstrirali proti vladinim ljudem. Ona, kako je drzovita i kako živi od laži, mogla bi i ovo izmisliti, a mi se tomu nebi ćudili.

Koparska posujilnica za početi će dne 20. julija od g. do 12. ure prije podne uredovali. Svake nedelje u istu dobu biti će uredne ure. Ured nauči se u kući Barisi kod kaznicone. Svi članovi se pozivlju, da svoje dionice najdalje do 17. augusta izplatiti izvole.

PRIPISLANO.*

Gospodinu Vilimu Grosmanu, učitelju u Lovranu.

Vašim pripisanim u br. 25. "Naše Sloga" nista nipošto zadovoljio istini, depuča odkrio ste koje šta, što moram ovdje iztknuti. Vi se izgovarate, da je bilo odlično u mjestnom školskom vieću, da imadu biti dvie škole, jedna taljanska, a druga hrvatska. Nadalje kažete, da bijhsto to većinom glasovah primljenio. G. glavlar, predsjednik knuzo je pred više svjedokah 7. julija na trgu pred školom meni u oči, da to nije nikad odlučeno bilo, i da on nikad nije na to pristao. Bilo nas je tamo mnogo skupljenih, koje ću sve, uz trebam li imenovati. Isto kazao je u Voloskom pred odličnom gospodom i kmoti, na dan izbora. Isto je potvrdio i glede druge točke, da ste nalme Vi rano donesao zupnik za podpisati. Neka dakle dokáže obratno g. glavlar, ako može; ja ću dokazati, a ako utreba i pod prisegom, da je sve ovo rekao.

Sjednica o kojoj Vi govorite, bila je protuzakonita i nevaljana. G. župnik Logar začuv o čemu se radi (bijaše tada u bolnici na Rieki) dođeje iz Rieke naglo u stanovito vrijeme, da prisustvuje toj sjednici, ali sjednice nebijaše radi toga, što je g. Dragovina išao u tuđju župu na sprovod. Isto došla su kola iz Voloskog po pok. g. Spinčića, ali u isti čas primio je pismo koje je bilo pisano dan prije sjednice, da se sjednica neće održavati. G. (sada pok.) Logar došao je u svečano prosvjedovao i podpisao u obć. uredu zupnik, komu ste i Vi gosp. prisustvovao. Drugi prosvjed pisan jest vlastiturno od g. Logara. Isto učinio je g. Spinčić na samu r. kot. oblast, gdje dokazuje, da je druga sjednica, koju opet nazvaste jednog večera u 6 satih nezakonita. Tko je vidio ikada kod nas sjednicu obdržavati u 6 satiha na večer? Stavimo da bi i bila ova sjednica zakonita, kao što nije, to Vas pitam g. učitelju, koja je ta Vaša većina glasovah? G. glavlar tvrdi, da nije nikad na ono pristao, i da nikad toga podpisati neće, premda ste ga Vi s g. Juretom na to nagovarali, što sam ja sam čuo. Dakle g. Spinčić bijaše protivan,

* Za šlauke pod ovim naslovom ne odgovara Uredništvo.

g. Logar protivan, g. glavlar protivan, a ostali jesu samo trojica: Vaš g. Jure, g. Dragovina i g. Pio Peršić. Dosljedno je Vaš glas odlučio većinu? Kako se tako slaže to, sa izvjavom Vašom, da se proti žuravomu razumu uradjuju u Lovranu taljanski školu? Saren ste mi gospodine, ali znajte, da Vam pretvaranje ne koristi mnogo. Istina mora na vidjelj. Ovo moje očitovanje, hoće li g. učitelju, potvrditi ću Vam sa svjedoci. Mišlim, da Vam je ovo juano, ako nije, znam još kojesta samo izvolite pitati, ja ću Vas služiti.

Brseč, 6. srpnja 1884.

Andrija Mileša, župe-upravitelj.

Pomorske viesti.

Krotanje austro-ugarskih brodovah u tu-inozemstvu.

Dojavili u: Trst, 2. srpnja. Ten, Maccasi iz Mijetaka. Bonana, Tomanović iz Kopra, Angelo Onalodi, Stallo iz Medie. - 5. srpnja. Erica, Muziočić iz Zadra. Marietta C. Ivančić iz Maratopoli. 6. Luigia P. Forjan iz Milja. - Rieka, 29. lip. Maria Andrija, Sepić iz Štalsida. Dešković S. Negovetić iz Cotta. 4. srpnja. Padre, Rumun iz Mijetakah. Tibor, Randić iz Glasgova. - Barbašić iz Sornara. - Sharpness, 16. lipnja. Philadelphia, Polđuro iz St. Johna. 29. Dorina, Mohović iz Orfana. - Montevideo, 3. lipnja. Grad Zagreb, Marunkić iz Glasgova. - New-York, 20. lipnja. Falco, Tomasić iz Smirno. 20. Jacob, Štuk iz Table-Bay. 18. R. Robinson, Morosani iz Trapania. - Carigrad, 19. lipnja. Kobilik, Kukulica iz Dubrovnik. - Havre, 20. Follin, Gamenoua iz Capo Haitit. Hiperton, Car iz New-Orleana. - Durrthmouth, 30. lip. Grono, Radčić iz Aleksandrije. Glustiziu, Valontin iz Orfana. - Celte, 4. srpnja. Jokat, Gottardi iz Rieke. - Heval, 25. lipnja. Sušak, Randić iz Murajije. - Dublin, 8. lip. Szapary, Jolečić. - Genova, 2. srpnja. Ukraine, Mikrović iz New-Orleana. - Maltu, 20. lipnja. Nilo, Marinović iz Riechijani. 30. Jurek, Barberić iz Sebastopola. - Heven, 4. srpnja. Stefanie, Randić. - Stokholm, 23. Peplina, Randić iz Cagliari

Dojavili u: Trsta, 30. lip. Sedmi dubrovački, Karahani za Batum. Fratelli B. Nikolai za Ciamotcu. 2. srpnja. Tibor, Randić za Glasgov. - Rieka, 28. lipnja. Jokat, Gottardi za Celte. Tiva, Morović za Bord-aux-Vieran, Randić za Heven. 3. srpnja. Nuda, Poljurić za Celte. - New-York, 20. lipnja. Caterini, R. Poschiri za port-Mon. 20. lipnja. Caterini, Štrk za Mijetke. Bahia-Biank. Baron Kemény, Štrk za Mijetke. - New-York, 14. lip. Banefattore, Tilihan za Salouk. 10. Tilde, Kolozu za Trst Amuliu. Randić za Aleksandriju. - Montevideo, 1. lip. Sola B. Meršić za Brunsavik. - Muevs-Walverga, 28. lipnja. Tiri brata, Rošić za Liverpool. - Mijetakah, 28. lipnja. Padre, Rumena za Rieku. - Carigrada, 19. lipnja. Kobilik, Kukulica za Taganrod. - Genova, Olga B. Mikulčić. - Rotterdam, 28. lipnja. Meta, Stanger za New-Castle. - Bangkoka, 5. svibnja. Ciro, Martinolić za Europu. - Tarragone, 28. Ophir, Adametz za Rosario.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava niže cijene. Rio od fr. 49-67; bolja f. 70-86. Laguaira f. 70-80. Portorico f. 94-115. Moka f. 98-100.

Čukar prve Marke gotova roba od fr. 22.50-27.50 slabo tražim.

Tržišna burza dne 9. julija 1884.

Austrijski državni papiri f. 80.15-80.30 istu u srebru fr. -; isti u zlatu f. 402.10 5% austrijska renta for. 95.60.

Dionice narodne banke f. 857. - Kredit f. 298 1/2-300; Lloyd f. 620.

London 10 lira sterlina for. 421.4 - 421 1/2; Napoleoni f. 967-9.67 c. kr. cekim f. 5.69; Aržavane marke for. 59.50-59.60; francuske fr. 48.25-48.40.

Lutrijski brojevi

od 5. julija:

Trst	77	21	87	80	71
Ljub	73	20	71	38	18
Buda	52	76	57	70	51

dne 9. julija:

Prag	58	67	20	13	5
Herrmannstadt	76	28	66	48	75
Lavov	17	19	36	41	81
Innsbruk	83	40	11	44	59

Natječaj.

U političkom kotaru Voloskom razpisuju se koncem ove školske godine sliedeća učiteljska mjesta, i to: Mjesto učitelja II. reda na dvoazrednoj pučkoj školi u *Ješanah*, slovenski učestvoji jeziku; mjesto učitelja III. reda na hrvatskoj jednoazrednoj učionu u *Veprincu*, onda na slovenskih jednorazrednicah u *Brezovici*, na *Tairah*, u *Podgradu*, *Materiji* i eventualno u *Lipi*. Mjesto učiteljcah III. reda na hrvatskih školah u *Kastvu* i *Bukavcu*. Dva mjesta podučiteljah i jedno mjesto podučiteljice na hrvatskoj školi u *Kastvu*. Molitelji neka ulože svoje dokumentovane prošnje u šest tjednah po prilici službenim putem kod podpsalnoga kotarskoga školskoga vieća. Ođ c. kr. kotarskoga školskoga vieća. Volosko, 5. julija 1884.

